

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De accidentalibus, hoc est, Sacramentorum ceremoniis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

ideo facere illud quod fieri potest per omnia illa uerba, validum esse Sacramentum: quia licet decipiatur errore speculationis, & opinione priuata: non tamen errore practico & opinione communi Ecclesie. Quod declaratur exemplo illius qui matrimonium contrahit, falso existimans tali contractui subesse impedimentum dirimens: nam si seruet omnia necessaria, uere contrahit, prout docet Conar. in Epitome quarti Decreti 2. parte Capite 3. §. 7. numero 2.

CAP. IV.

De accidentibus, hoc est, de Sacramento-
rum ceremonijs.

SVMMARIVM.

- 27 Que proprie dicantur ceremonia Sacramentorum, & magna earum uarietas.
- 28 Commune ceremonijs: & quod earum usus plus sit, & salutaris.
- 29 A solo Papa ee mutari possunt: nec usuruari passim possunt à quouis.
- 30 Quem usum eadem habeant.
- 31 Quo modo conueniat eis produere certos effectus spirituales.

CEREMONIAE Sacramentorum, Sacramentalia dicuntur proprie: etiamsi id nomen extendatur quoque ad nonnullos ritus, qui extra Sacramenta quidem seruantur in Ecclesia, sed sunt eiusdem fere rationis cum ipsis ceremonijs: sicque Waldensis de Sacramentalibus agit tomo integro: agunt & alij quorum Suarez meminit in sequenti disput. 15. sect. prima in fine. Hic uero sermo est tantum de prædictis ceremonijs Sacramentorum: de quibus aduersus sectarios agit Bellarm. lib. 2. de Sacramentis in genere cap. 29. & sequentibus. Quæ ad nostrum institutum necessaria uidentur, quam paucis fieri poterit, complectemur aliquot documentis.

Primum est: Cæremonias Sacramentorum, seu Sacramentalia uocari proprie, actiones quædam & circumstantias religiosas: quæ in Sacramentorum administratione, uel in sacrificij oblatione Ecclesia seruat, præter ea quæ sunt de Sacramenti, aut sacrificij essentia. Eas autem esse in tanta uarietate, ut naturaliter sumptæ, per omnia prædicamenta distingui possint. Aqua enim admiscenda uino in sacrificio est prædicamenti substantiæ: & modicum in quo admisceri debet, est quantitatis continuæ: sic trina merio in Baptismo est quantitatis discretæ: & qualitatis est, quod panis debeat esse azimus. Relationis autem, quod interueniente benedictione quadam, talia sint deputata, ac referantur ad Sacramentum uel sacrificium peragendum. Actiones uero & passionis, sunt orationes, gestus data signa: & cætera similia. Ad ubi porro, & quando, pertinet certi loci & temporis obseruatio. Ad situm esse, genuflexio, & corporis incuruatio: & demum ad habere, uestibus certi generis amictum esse.

Secundum documentum est: Omnibus ceremonijs Sacramentorum commune esse cum Sacramentis, & sacrificio, quod sint externi actus uirtutis religionis differant uero, quod sacrificium contineat supremum Deicultum, quo illius excellentiam, per rei oblatæ sacrificionem immutationemue profitemur: Sacramenta uero ordinentur ad sanctificationem fidelium, quam significant & conferunt in noua lege. At uero ceremoniæ, ad cultum Dei, intermedio sacrificio, aut Sacramento aliquo, ordinentur: utpote, institutæ ut conuenientiori modo ac cum reuerentia maiore sacrificium offeratur, aut Sacramentum administretur.

Tertium documentum est: De fide esse (iuxta definitionem Concilij Triden. sess. 7. can. 13. cuius uerba detulimus in fine precedentis cap. 2.) usum Sacramentalium, seu ceremoniarum quæ in Missæ sacrificio & Sacramentorum administratione Ecclesia nunc obseruat, pium, & fidelibus salutarem esse. Id

quod patet ex illo generali principio: quod non possit Ecclesia errare in ijs quæ ad fidem uel mores pertinent: quod quidem ipsa est columna & firmamentum ueritatis ex capite 3. prioris ad Timoth. Ad fidem uero & bonos mores Ecclesiæ pertinet maxime, ut in ea ceremoniæ sint religiosæ & salutares: non autem superstitiosæ & uanæ. De quare pluribus Suarez, in seq. sect. 2. Sicut & in sect. 3. de eo quod tales ceremoniæ non sint à Christo immediate institutæ, sed ab Ecclesia, per potestatem quam ei Christus ipse tradidit. In ea immorari non est necessarium ad nostrum institutum, cui sufficit quod ita receptum sit, communi Catholicorum consensu.

Quartum documentum est: De fide quoque esse ex eodem canon 13. quod Sacramentalis ceremoniæ non possint per quemcunque Ecclesiæ pastorem mutari. Circa quod notandum est, Summum Pontificem de plenitudine suæ potestatis, quam habet eandem cum potestate quæ institutæ sunt tales ceremoniæ, posse eas ipsas mutare etiamsi non debeat sine magna necessitate, uel utilitate. Alios autem pastores, cum potestatem habeant inferiorem illâ, quæ eadem institutæ sunt: non modo non debere, sed nec posse eas mutare: quia inferiores non possunt derogare ijs, quæ à superioribus instituta, præceptaque sunt, sed tenentur illis se conformare.

Quintum documentum est: Sicut ceremoniæ Sacramentalis sunt per Ecclesiam institutæ: ita ministros illarum esse eos quos Ecclesia ipsa designauerit. Ad eam enim pertinet designare ministrum, cuius est instituire ministerium. Qui autem illi sint, non potest generaliter doceri. Particulariter autem docendi locus proprius in sequentibus datur, cum de uniuscuiusque Sacramenti ministro in particulari tractatur.

Cæterum usus talium ceremoniarum est: tum ut Sacramenta ipsa cum debito honore & reuerentia tractentur, & in maiore estimatione habeantur: tum ut mysteriorum nostræ fidei intelligentia crescat, & memoria retineatur: tum demum ut fidelium deuotio conferuetur, & augetur: prout explicat Suarez in citata disput. 15. sect. 2. sub finem. Qui etiam in sequenti sect. 4. explicat quomodo eis conueniat produere quinque fructus, qui si non omnibus illis, ac certe nonnullis tribuuntur quorum primus est auxilium aliquod, seu bonus aliquis diuinæ gratiæ motus: secundus, remissio culpæ uenialis: tertius, remissio alicuius poenæ temporalis, cuius reatus manere solet remissa culpa: quartus, demonis expulsio, uel inhibitio ne lædat: quintus, commodum aliquod temporale, ut sanitas uel aliud huiusmodi.

Summa autem eorum, quæ idem latius tradit, est: nullum ex sacramentalibus, aliquem huiusmodi effectum producere, ex opere, ut uocant, operato: quia oporteret alioquin ipsum habere uim, qua ad eius præsentiam talis effectus produceretur: quod per Ecclesiæ potestatem fieri non potest. Nec enim ratio datur, qua talis potestas sufficienter affirmetur; præsertim cum sicut solius Dei est talia taliter operari: ita etiam solius sit, signa efficaciam instituire quibus positus illa perficiantur. Accedit, quod etsi Deus potuerit talem potestatem dare Ecclesiæ; eam tamen de facto non dedisse, ex eo satis intelligatur, quod in benedictione & consecratione rerum quam Ecclesia facit, pro consequendis à Deo prædictis effectibus, tantum habeatur oratio, qua talia postulantur. Duo igitur tantum modi sunt quibus per Sacramentalia idem effectus conferri possunt produci. Alter est, quando ea sunt actiones; tunc enim quia sunt actiones de se bonæ, si fiant in gratia cum debita intentione, debitoque modo, mereri possunt, ex opere ut uocant operantis, consecutionem talium effectuum à Deo. Alter est, quando ea sunt substantiæ aliquæ in quarum benedictione, uel consecratione per Ecclesiæ orationem, ipsa specialiter ordinantur ad tales effectus. Cum enim preces Ecclesiæ magnam uim habeant apud Deum, qui illam diligit ut sponsam: dici potest, tales effectus per modum impetrationis, à Deo specialiter conferri adhibitis huiusmodi Sacramentalibus. Quo modo existimandum est in templo consecrato, ratione consecrationis Deum specialiter assistere, ad exaudiendas fidelium orationes, uel animos eorum ad deuotionem exci-

tandos,

NAL
XIS
Pam.

tandos, & sic de alijs. Addit Suarez eam talem effectuum consecutionem non esse infallibilem: quia non est fundata in speciali alicuius Dei promissione, cum de ea nihil constet; sed in comuni lege & efficacia orationis, quæ non habet semper effectum, præsertim quando pro alio funditur. prout docuimus in prima parte lib. 4. num. 63. ex D. Augustino tract. 102. in Ioannem.

CAP. V.

De causa efficiente Sacramentorum.

SUMMARIVM.

32. Triplex causa efficiens Sacramenti, quarum principalis est Deus.
33. Duæ reliquæ, humanitas Christi, & aliquis homo ultra Christum.
34. Ad Sacramenti validitatem non est necessaria in ministrante illud, probitas morum.
35. Malus minister, ut potest verum Sacramentum conferre, potest & eiusdem verum effectum, puta gratiam.
36. Ad Sacramentum perficiendum requiritur in ministro intentio faciendi quod facit Ecclesia.
37. Virtualem eam esse sufficere potest non autem esse tantum habitualem.
38. Quæ dicatur actualis intentio: & quod virtualis dicatur dupliciter, quæq; dicatur habitualis.
39. Quatenus ad Sacramenti validitatem sufficiat, aut non sufficiat intentio conditionalis.
40. Intentio faciendi quod facit Ecclesia quæ creditur vera, sed non est, potest sufficere ad Sacramenti validitatem.
41. Quæ peruerſa intentio ministri non impedit Sacramenti validitatem, & quomodo iudicetur de intentione ad hanc sufficientem.
42. Error in intentione circa personam, non impedit validitatem Sacramenti.

32. **T**riplex quemadmodum Bellarm. notat lib. p. De Sacramentis in genere cap. 23. consideratur à Theologis causa efficiens Sacramentorum: vna principalis, & omnino independens, in qua est potestas autoritatis: altera instrumentalis quidem, sed instrumenti coniuncti, quæ est potestas quædam excellentiæ; & tertia instrumentalis, instrumenti separati, in quo sit potestas ministerialis. Prima autem est solus Deus; certum enim est ipsum esse, qui potest hanc infundere in animam, & characterem in eadem imprimere indelebilem: atque ad tales effectus assumere & eleuare Sacramenta, ut instrumenta: prout notatum est à Soto in 4. dist. 1. quest. 4. art. p. conclus. 3. cum D. Thoma 3. par. questio. 64. art. 1. Vbi aduertit, Deum sicut per omnipotentiam suam potest sine instrumento quicquid libuerit facere: ita etiam posse ad id faciendum, quibus voluerit rebus uti; non quidem vt inuenitur: sed vel vt easdem res commendabiles reddat, vel in eis infinitam suam potentiam ostendat; sicut ostendit, quando luto reddidit cæco visum Ioann. 9. & quando sputo, vsu loquendi reddidit muto, Marci 7. vel etiam animorum salutem consulat, prout Sacramentis vtitur ad infundendam in eas diuinam suam gratiam.

33. Altera Sacramenti causa efficiens, est humanitas Christi hypostaticè vnita diuinitati: ratione cuius vnionis, potestas ipsius dicitur potestas excellentiæ; eo quod conueniat illi tanquam diuinitatis instrumento eidem coniuncto; dicitur & ministerialis, eo quod Christus, vt homo, non habeat eam independentem, sed à diuinitate deriuatam ex D. Thom. & Caiet. 3. par. quest. 60. art. 5. & 64. art. 3. Per quam excellentiæ potestatem sunt quoq; à Christo instituta omnia Sacramenta: minime vero ab Apostolis, iuxta definitionem Concilij Tridentini. sess. 7. De Sacramentis in genere, canone primo.

Quæ de re plenius Suarez in tertia parte. D. Thom. to. 3. disp. 2. sect. 1. in seq. sect. secunda disputat. An ab alio, quam à Deo

institui poterint; quod non est præsentis instituti: ad quod sufficit notare nusquam inueniri datam puræ creaturæ talem potestatem: vt satis intelligitur ex memorata definitione Concilij Tridentini: neq; in posterum dandam esse propterea merito credi; quod sicut lex Evangelica ad mundi finem vsque duratura est, ita & institutio Sacramentorum ipsius semper mansura sit, nec in aliquo mutanda. Eundem authorem qui voluit legat, & Greg. à Valent. tomo. 4. disp. 3. quest. 5. puncto 3. in principio.

Tertia causa efficiens Sacramenti, est, homo, non autem Angelus vel anima humana separata à corpore: quamuis extraordinariè Deus ad tale ministerium eis vti possit, ex D. Thoma 3. par. questio. 64. artic. 7. Namque in sacris libris non alij indicantur Sacramentorum ministri, quam homines, Deique potestas ad conferendam suam gratiam, nulli creaturæ est alligata. Videri possunt Sotus in 4. dist. 1. questio. 5. artic. 7. & Suarez in sequent. disp. 13. sect. 8. Non omnes autem homines, etiamsi Christianos, habere potestatem conferendi omnia Sacramenta, definitum est in Concilio Tridentini. sess. 7. De Sacramentis in genere, canone 10. Id quod aduersus hæreticos propugnat Bellarminus libro 1. capit. 24. & 25. De Sacramentis in genere. Nota vero pro praxi in Baptismo quidem sufficienter ad Sacramenti validitatem quemlibet hominem posse ministrum esse; sed in Eucharistia, Poenitentia, & Extrema vnctione posse solum Sacerdotem, & in Confirmatione, ac Ordine (saltem ordinariè) solum Episcopum, atque in Matrimonio eos qui illud contrahunt: prout in sequentibus exponetur proprijs locis. Adhæc (excepta Eucharistia, & matrimonio) persona Sacramentum ministrans, vt ipsum validum sit, debet diuersa ab ea cui ministratur; quod etiam patebit in sequentibus; & sine controuerſia receptum esse notat Gregorius à Valentia in antememorato puncto tertio, column 3.

Iam quod ad eandem Sacramentorum validitatem non sit in ministro illorum, necessaria probitas vitæ, patet ex Concilio Tridentini. sess. 7. De Sacramentis in genere can. 12. & ex alijs quæ habent Bellarmin. in sequenti capit. 26. & Suarez in eadem disputat. 13. sect. 4. Rationem hanc attigisse sufficit: quod minister Sacramentorum operetur virtute Dei, qui datam potestatem non auferat ab eo, propter eius peccata: quandoquidem potestas eius non est gratia gratum faciens, sed gratia gratis data: utpote quæ in utilitatem aliorum datur potius, quam in utilitatem accipientis. Atque istud locum habet in Sacramentis omnibus, & in quocunque genere peccati: siue ipsum sit contra charitatem, siue contra fidem. Quæ doctrina est D. Thomæ 3. par. questio. 64. artic. 5. & 9. communiter recepta: adeo vt quantumcunque minister iniquus sit, vel hæreticus, conferat verum Sacramentum, si adint cætera, quibus Sacramentum perfici, antea ex Concilio Florent. retulimus initio tertij capit. Videri possunt auctoritates, & argumenta quæ habet Greg. à Valent. in eodem puncto 3. col. 13. & tribus sequentibus.

Porro sicut malus minister confert verum Sacramentum, ita etiam confert effectum veri Sacramenti: gratiam, inquam, gratum facientem: nisi suscipiens ponat obicem, de quo in sequent. cap. Namque Sacramenta eam gratiam conferre non ponentibus obicem, definitur in Concilio Tridentini. sess. 7. De Sacramentis in genere can. 6. & 7. Neque enim requiritur probitas ministri ad eam consequendam sicut nec sanitas medici ad consequendam sanitatem sumpione potionis: cum à Deo detur ex vi Sacramenti: non autem ex dispositione ministri: quia accidentale est Sacramentum, ministrum ipsum bonum esse, vel malum: sicut & potioni, medicum à quo ministratur sanum esse, vel ægrum: aut aquam, qua horti irrigantur, in eos deriuari, per canales lapideos, aut ligneos, ex capit. Si iustus fuerit, 1. quest. 1. & ex capit. Romanus Pontifex, De consecrat. dist. 4. Attamen, vt Caietanus & ceteri cum D. Thoma 3. par. questio. 64. artic. 1. ad 2. annotant, probitas ministri alio nomine inuare potest: nimirum à Deo impetrando suscipienti bonum motum liberi arbitrij, quo disponatur ad recipiendam maiorem gratiam. Quod intellige de suscipiente adulto: quia